

Ratkaisut

Syventävät tehtävät

II Suomalaiset ja hyvinvointiyhteiskunta

s. 70–71

1. a) Vertaile lainausten näkemyksiä maahanmuuton luonteesta ja merkityksestä Suomelle.

RATKAISU:

Vasemmistonuoret suhtautuvat maahanmuuttoon myönteisesti; kyse on heidän mielestään ihmisten asemasta ja toimeentulosta; he näkevät maahanmuuton voimavarana ja mahdollisuutena suomalaiselle yhteiskunnalle; he kritisoivat suomalaista maahanmuutosta käytyä keskustelua, jossa korostetaan enemmän uhkia kuin mahdollisuuksia.

Kokoomusnuoret suhtautuvat työperäiseen maahanmuuttoon myönteisesti ja humanitääriseen maahanmuuttoon kielteisesti; he tarkastelevat maahanmuuttoa yhteiskunnallisen hyödyn näkökulmasta; työperäinen maahanmuutto on hyvä asia, mutta he pelkäävät humanitäärisen maahanmuuton aiheuttamia kustannuksia ja turvallisuusuhkia, rikollisuutta ja terrorismia.

Kannanottojen taustalla ovat puolueiden ideologiset erot, kannanottojen ajallisia eroja ja nuorisjärjestöjen yleensä emopuolueen linjaa radikaalimpi linja.

b) Millaisia ongelmia maahanmuuttoon liittyy Euroopassa, ja millä keinoin Euroopan unioni on pyrkinyt puuttumaan laittomaan maahanmuuttoon?

RATKAISU:

Maahanmuuton ongelmia ovat esimerkiksi kotouttaminen, rasismi, ihmiskauppa, kantaväestön pelot omien työpaikkojen puolesta. Talouslaman vuoksi maahanmuuttoon suhtaudutaan kriittisemmin, mikä on lisännyt ääriliikkeiden suosiota. Kulttuurien kohtaaminen on paikoin koettu ongelmalliseksi uskonnollisista syistä.

Laiton maahanmuutto on suuri ongelma erityisesti Välimeren maissa.; Euroopan unionissa on sovittu yhteistyöstä; EU:lla on esimerkiksi yhteinen rajavalvontavirasto. Laittomasti maassa olevia pyritään palauttamaan kotimaihinsa.

2. a) Mitä tarkoitetaan sosiaaliturvan vastikkeettomuudella?

RATKAISU:

Vastikkeettoman sosiaaliturva tarkoittaa sitä, että vastaanottajalta ei vaadita suorituksia saadakseen taloudellista tukea; esim. työttömyyskorvaus tai toimeentulotuki.

b) Erittele Risikon ehdotuksen vaikutuksia yksilön ja yhteiskunnan kannalta.

RATKAISU:

Risikko (kok) suhtautuu kielteisesti vastikkeettomaan sosiaaliturvaan; hän on huolissaan vastikkeettoman sosiaaliturvan passivoivasta luonteesta. Hänen mukaansa vastikkeettomasta sosiaaliturvasta luopuminen voi kannustaa yksilöä osallistumaan työelämään ja yhteiskunnan kannalta sosiaalimenot voivat vähentyä.

Hyvänä puolena esityksessä on kannustinloukkujen purkaminen ja huonona seurauksena voi olla hyvinvointivaltion perusteiden vaarantuminen.

3. a) Mitkä tekijät aiheuttavat köyhyyttä Suomessa?

RATKAISU:

Köyhyysriskiä lisää esimerkiksi heikentynyt kyky tehdä ansiotyötä, toistuvat työttömyysjaksot tai pitkäaikaistyöttömyys, matalapalkkainen työ tai osa-aikatyö, yksinhuoltajuus ja vähäinen koulutus. Asuinpaikasta riippuen myös pakolliset menot voivat olla suuret, mikä osaltaan lisää köyhyysriskiä, jos tulot ovat pienet. Köyhyys saattaa periytyä.

b) Mitä vaikutuksia köyhyydellä on suomalaisessa yhteiskunnassa, ja miten siihen on pyritty puuttumaan?

RATKAISU:

Vaikutuksia ovat esim. turvattomuus ja muut sosiaaliset ongelmat, esimerkiksi terveysongelmat, päihteiden käyttö ja rikollisuus. Kaupunkien asuinalueet saattavat eriytyä ja yhteiskunnan ääripäiden väliset erot kasvaa.

Köyhyyttä pyritään estämään talous- ja työvoimapolitiikalla ja tulonsiirroilla, esim. progressiivinen verotus ja asumistuki. Köyhyyttä torjutaan tarjoamalla maksutonta koulutusta. Julkisen vallan lisäksi kolmas sektori toimii köyhyyden poistamiseksi.

